

Секція 1. Фінанси, страхування і біржова діяльність: інноваційно-інвестиційні стратегії

Селієвська Єлизавета Романівна

студентка групи МгФМ-16

Київський національний університет технологій та дизайну

м. Київ, Україна

СУТНІСТЬ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах зростання рівня ризиковості діяльності підприємств під впливом ризиків та загроз внутрішнього та зовнішнього середовища призводить до зменшення доходів і прибутків, втрати ліквідності, платоспроможності й фінансової незалежності та, як наслідок, виникнення кризової ситуації.

Досить важливим є дослідження фінансово-економічної безпеки підприємства, де основним завданням є своєчасне виявлення і усунення непередбачуваних обставин, які зумовлюють фінансову нестабільність підприємства.

Механізм управління фінансово-економічною безпекою у своїх працях вивчали такі вітчизняні економісти: Бланк І.О., Орлова В.В., Горячева К.С., І.П. Мойсеєнко., О.М. Марченко., Х.О. Турхан., Фролов С.М. та інші.

Формування понять є складним, а інколи і довгостроковим процесом. Наукові поняття формуються на основі науково-теоретичної і науково-дослідницької діяльності. Вони чітко визначаються. Їх зміст може змінюватися в процесі розвитку наукового пізнання.

І. А. Бланк в своїх роботах наводить загальні характеристики фінансової безпеки підприємства, які полягають в тому, що фінансова

безпека: виступає основним та найважливішим структурним елементом економічної безпеки підприємства; являє собою систему кількісних та якісних індикаторів фінансового стану підприємства, що відображає реальний рівень захищеності його фінансових інтересів; створює фінансові передумови сталого розвитку підприємства сьогодні та в майбутньому [1].

В.В. Орлова трактує «механізм управління фінансовою безпекою підприємства» як комплекс взаємозалежних модулів, що визначають порядок розробки і реалізації управлінських рішень, пов'язаних з формуванням тактичних та стратегічних планів захисту пріоритетних фінансових інтересів підприємства від різних загроз [5].

К.С. Горячева розглядає «механізм управління фінансовою безпекою підприємства» як єдність процесу управління і системи управління, що відповідає існуванню діалектичної суперечності змісту (процес управління) і форми (структура управління) [2].

В загальному розумінні «механізм управління фінансовою безпекою підприємства» – це дії апарату управління підприємства, які є і будуть спрямовані на ефективне використання фінансового потенціалу підприємства, захист підприємства від зовнішніх і внутрішніх загроз шляхом аналізу та управління наявними ризиками.

Розробка та впровадження ефективного механізму фінансово-економічної безпеки є однією з головних умов досягнення позитивного результату діяльності підприємства.

Основні елементи механізму управління фінансово-економічною безпекою мають базуватися на фінансово-економічних інтересах підприємства та гарантувати стійку систему захисту.

Так, В.Л. Ліпкан вважає, що механізм фінансової безпеки включає сукупність цілей, функцій, принципів і методів, взаємодія яких забезпечує ефективне функціонування системи безпеки [3].

В свою чергу, до складу елементів механізму управління фінансовою безпекою підприємства К.С. Горячева відносить: сукупність фінансових інтересів підприємства; функції, принципи і методи управління; організаційну структуру; управлінський персонал; техніку і технології управління; фінансові інструменти; критерії оцінювання рівня фінансової безпеки [2].

Управління фінансово-економічною безпекою базується на таких принципах: законності, комплексності, безперервності, системності побудови, інтегрованості із загальною системою менеджменту, інтегрованості із системою управління економічною (фінансовою) безпекою підприємства, спрямованості на стратегічні цілі фінансово-економічного розвитку підприємства, своєчасності та адекватності, оперативності та динамічності управління, плановості, об'єктивності, комплексності характеру управлінських рішень, варіативності підходів до розробки окремих управлінських рішень, неперервності моніторингу зовнішнього середовища підприємства, адекватності реагування на окремі загрози фінансовим інтересам, гнучкості (адаптивності) підприємства, ефективності прийняття управлінських рішень, стимулювання та відповідальності персоналу і керівництва за стан фінансово-економічної безпеки підприємства [4].

Організація, аналіз, планування, мотивація і контроль являють собою головні функції управління фінансово-економічною безпекою.

Аналіз фінансово-економічної безпеки включає аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища, оцінку загроз та їх можливих наслідків, оцінку й розрахунок індикаторів рівня фінансово-економічної безпеки підприємства.

Після проведення аналізу рівня фінансово-економічної безпеки здійснюється поточне, стратегічне та оперативне планування на підприємстві.

Методичне забезпечення фінансово-економічної безпеки на підприємстві включає такі методи дослідження: економіко-математичний, метод експертних оцінок, реінжинірингу, логістики, оптимізації, техніко-економічний та балансовий.

Загалом, методичне забезпечення ефективного управління фінансово-економічною безпекою поділяється на дві групи: фінансово-економічні методи та економічні важелі.

Одним з головних елементів механізму управління безпекою на підприємстві є його інформаційно-аналітичне забезпечення, яке має містити якісні і кількісні значення індикаторів фінансово-економічної безпеки, інформацію про наявність ризиків та загроз для підприємства, фінансові інтереси підприємства та ступінь їх реалізації, план забезпечення фінансово-економічної безпеки, інформацію про обсяг фінансових ресурсів, їх використання та джерела їх надходження, бюджет.

Постійний контроль та моніторинг рівня фінансово-економічної безпеки підприємства дає можливість на ранньому етапі виявити ознаки кризового розвитку, визначити його масштаби та розробити заходи для уникнення розвитку даної ситуації.

Діагностика діяльності підприємства в системі фінансово-економічної безпеки – це системний аналіз середовища його функціонування за допомогою взаємозалежних та взаємодоповнюючих показників, які відображають стан використання потенціалу підприємства та оцінку рівня безпеки. Результати діагностики є основою прийняття відповідних управлінських рішень [5].

Отже, підтримання належного рівня фінансово-економічної безпеки на підприємстві сприятиме досягненню цілей та завдань підприємства та створить умови для своєчасного виявлення та подолання загроз і небезпек зовнішнього та внутрішнього середовища. Підтримка фінансово-

економічної безпеки можлива лише за умови дотримання правильного механізму її управління та забезпечення.

Література:

1. Бланк І.А. Управління фінансовою безпекою підприємства / І.А. Бланк – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2004.
2. Горячева К.С. Механізм управління фінансовою безпекою підприємства: дис. канд. екон. наук:08.06.01 / Горячева К.С. ; Київський національний університет технологій та дизайну. – Київ, 2006.
3. Ліпкан В.А. Безпекознавство: Навч.посібник / Ліпкан В.А. – Київ, 2003.
4. Мойсеєнко І.П. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства: Навч. Посібник / Мойсеєнко І. П., Марченко О.М. – Львів, 2011.
5. Орлова В.В. Моделювання механізмів управління фінансовою безпекою підприємства: дис. канд. екон. наук: 08.00.11 / Орлова В.В.; Прикарпатський університет ім. В. Стефанника. – Івано-Франківськ, 2008.
6. Фролов С.М. Управління фінансово-економічною безпекою економічних суб`єктів господарювання: Навч.посібник / Фролов С.М. , Козименко О.В., Бойко А.О. – Суми, 2015.